

Ett språk som den misstänkte förstår

Karin Rosander och Anna Asklöf

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Juryns motivering

”Klarspråkskristallen 2013 tilldelas Åklagarmyndigheten för myndighetens välorganiserade och föredömliga arbete med att utforma klara gärningsbeskrivningar.

Arbetet har resulterat i moderniserade och förenklade malltexter inom ett svårt och angeläget område där juridisk korrekthet är en förutsättning samtidigt som kraven på begriplighet är mycket höga.

Åklagarmyndigheten har lyckats förena dessa ibland motstridiga krav.”

Gärningsbeskrivning

- Beskrivningen av det brott som åklagaren väljer att väcka åtal för.
- Finns i varje stämningsansökan, dvs. åtal.

Det började 2009...

- Förarbete i form av promemorian "Klarare gärningsbeskrivningar?"
- Projekt under 2010: åklagare, domare, språkkonsult.
- Resultat: förslag till allmänna principer för hur gärningsbeskrivningar bör utformas samt förslag på 236 mallar.

Tester och förankring

- Remiss 1 kvartalet 2011, därefter vissa justeringar.
- Besök på testkammare + information till domstolar september 2011.
- Test på fem åklagarkammare sept. 2011 – april 2012. Synpunkter hämtades in i två omgångar.
- Mindre justeringar.
- Riksåklagarbeslut sommaren 2012.

Mallar och det fortsatta arbetet

- Brottsbalksmallar, 235 st
- Specialstraffrätt, 655 st
- Strafföreläggandemallar, ca 1 100 st

Smärtfritt?

- Konservativa juristen v. moderna språkvårdaren
- Utmaning
- Ägnat, uppsåt och ta befattning med

Exempel

- STÖLD

Före: TT har den ...BROTTSDATUM+BROTTSPLATS+KOMMUN... olovligen med tillägnelse uppsåt tagit ...GODS... till ett värde av ...ANTAL KRONOR... kronor, vilket inneburit skada för målsäganden.

Efter: TT har olovligen tagit ...gods + ev. värde... som tillhörde ...MÄ.... Det hände ...datum... ...plats.... Tillgreppet innebar skada. TT begick gärningen med uppsåt att stjäla.

Exempel forts.

- OLAGA HOT

Före: TT har den ...TID+PLATS... hotat ...PERSON... genom att ...BESKRIV HOTET.... Hotet har varit ägnat att hos ...PERSON... framkalla allvarlig fruktan för ...EGEN ELLER ANNANS... säkerhet till ...PERSON ELLER EGENDOM....

Efter: TT har hotat (MÄ) genom att (tillvägagångssätt). Det hände (datum+plats). Hotet var sådant att (MÄ) kunde förväntas känna allvarlig rädsla för (sin/annans personliga säkerhet/egendoms säkerhet). TT begick gärningen med uppsåt.

Uppföljning

- En läxa för 2014...

